

POLITICA FISCALĂ GENERALĂ

Fiscalitatea este prerogativa statelor membre, UE având doar competențe limitate în acest domeniu. Întrucât politica fiscală a UE vizează buna funcționare a pieței unice, armonizarea normelor privind impozitarea indirectă a fost tratată înainte de cea directă. Mai târziu s-au realizat eforturi de combatere a evaziunii fiscale și a evitării obligațiilor fiscale. Legislația fiscală a UE trebuie adoptată de statele membre în unanimitate. Parlamentul European are dreptul de a fi consultat în chestiunile fiscale; pentru chestiunile legate de buget, Parlamentul este chiar colegiuitor.

TEMEI JURIDIC

Cadrul juridic pentru politica fiscală în UE, astfel cum este prevăzut în Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene ([TFUE](#)), include următoarele componente:

- capitolul privind dispozițiile fiscale (articolele 110–113) din TFUE, care vizează armonizarea legislației privind impozitul pe cifra de afaceri, accizele și alte impozite indirecte;
- capitolul privind apropierea legislațiilor (articolele 114–118 din TFUE), care vizează impozitele ce pot avea un efect indirect asupra stabilirii pieței unice și menționează dispozițiile fiscale în cazul cărora nu se aplică procedura legislativă ordinară;
- alte dispoziții relevante pentru politica fiscală, care fac referire la libera circulație a persoanelor, a serviciilor și a capitalurilor (articolele 45–66 din TFUE), la mediu (articolele 191–192 din TFUE) și la concurență (articolele 107–109 din TFUE).

Mai mult, cooperarea consolidată (articolele 326–334 din TFUE) poate fi aplicată chestiunilor fiscale. În ceea ce privește procedura de adoptare a actelor legislative, principala caracteristică a dispozițiilor fiscale ale UE este aceea că, la nivelul Consiliului, deciziile privind propunerile Comisiei sunt adoptate cu unanimitate, Parlamentul fiind consultat. Dispozițiile adoptate în domeniul fiscal includ directivele menite să asigure apropierea legislațiilor naționale și decizii ale Consiliului. Fermă în convingerea că menținerea principiului unanimității pentru adoptarea tuturor deciziilor fiscale face dificilă atingerea nivelului de coordonare fiscală de care are nevoie UE, Comisia a înaintat propuneri în vederea introducerii [votului cu majoritate calificată](#) în legătură cu anumite aspecte ale fiscalității. Totuși, ele au fost respinse de către statele membre.

Impozitarea directă se referă la impozitarea veniturilor, profiturilor și a capitalului, acestea putând aparține persoanelor fizice sau întreprinderilor. Impozitul pe veniturile persoanelor fizice nu este reglementat în mod explicit de dispozițiile UE (activitatea UE în acest domeniu se bazează mai degrabă pe jurisprudența Curții de Justiție). UE și-a diversificat mai mult politica privind impozitul pe profitul întreprinderilor, deși aceasta se axează în mod exclusiv pe măsurile legate de aplicarea principiilor pieței unice. Impozitarea indirectă se referă la impozitele care nu sunt aplicate veniturilor sau patrimoniului. Acestea includ taxa pe valoarea adăugată (TVA), accizele, taxele la

import, impozitarea energiei și alte taxe de mediu. Întrucât procesul de elaborare a normelor UE în domeniul fiscal este orientat spre funcționarea lipsită de impedimente a pieței unice, armonizarea normelor privind impozitarea indirectă a debutat într-o etapă mai timpurie și, spre deosebire de normele privind impozitele directe, a presupus o revizuire mai aprofundată a reglementărilor în vigoare.

OBIECTIVE

Obiectivele generale ale UE privind politica fiscală sunt explicate în [planul de gestionare pentru 2023](#) al Direcției Generale Impozitare și Uniune Vamală (DG TAXUD) al Comisiei.

Competența de a introduce, elimina sau ajusta impozitele rămâne la latitudinea statelor membre. Fiecare dintre statele membre este liber să-și aleagă sistemul de impozitare pe care îl consideră cel mai potrivit, cu condiția să respecte normele UE. În acest cadru, principalele priorități ale politicii fiscale a UE cuprind contribuțiile la un continent neutru din punctul de vedere al emisiilor de dioxid de carbon până în 2050 (cum ar fi propunerea de revizuire a [Directivei privind impozitarea energiei](#)), eliminarea obstacolelor de natură fiscală care împiedică activitatea economică transfrontalieră (pentru o piață unică mai puternică, mai echitabilă și mai eficientă), lupta împotriva concurenței fiscale dăunătoare și a evaziunii fiscale și promovarea unei mai largi colaborări la nivelul administrațiilor fiscale, pentru a asigura controlul și a combate fraude. O mai mare coordonare a politicii fiscale ar garanta că politicile fiscale ale statelor membre sprijină obiectivele de politică mai ample ale UE stabilite în [Actul privind piața unică](#). În plus, impozitarea este una dintre principalele politici monitorizate prin intermediul [semestrului european](#) – ciclul anual de coordonare a politicilor economice – și o serie de recomandări specifice fiecărei țări adresate statelor membre vizează frecvent lupta împotriva planificării fiscale agresive, a evaziunii fiscale sau a evitării obligațiilor fiscale.

INIȚIATIVE ȘI PROGRESE

[Raportul anual al Comisiei privind fiscalitatea](#) prezintă situația actuală a fiscalității în UE. Raportul urmărește să descrie, într-un mod clar și accesibil, cele mai recente reforme care au fost întreprinse și principalii indicatori utilizați de Comisie pentru a evalua progresele înregistrate în ceea ce privește politicile fiscale în statele membre ale UE și la nivelul UE. Raportul subliniază în mod specific rolul politicii fiscale pentru a sprijini o redresare favorabilă incluziunii, durabilă și digitală în UE în urma pandemiei de COVID-19 și a crizei energetice și a asigura venituri publice adecvate în deceniile următoare.

Combaterea evitării obligațiilor fiscale, a evaziunii fiscale și a fraudei fiscale, atât la nivelul UE, cât și la nivel mondial, rămâne o prioritate pe agenda instituțiilor UE. Pe de altă parte, au continuat eforturile pentru ca impozitarea întreprinderilor în UE să devină mai echitabilă și mai bine adaptată la o economie digitală modernă pe piața unică. S-au luat o serie de inițiative.

- Directiva împotriva evitării obligațiilor fiscale (adoptată în 2016 și modificată în 2017) stabilește norme împotriva practicilor de evitare a obligațiilor fiscale

care afectează în mod direct funcționarea pieței unice și abordează tratamentul neuniform al elementelor hibride care implică țări din afara UE.

- Directiva privind cooperarea administrativă (DAC), introdusă în 2011 pentru a consolida schimbul de informații fiscale, a fost modificată de mai multe ori în ultimii ani, ultima dată la 17 octombrie 2023 prin DAC 8, al cărei obiectiv este de a aborda schimbul de informații privind criptoactivele și moneda electronică. Înainte de aceasta, ultimele modificări au fost realizate prin DAC 7, care a fost adoptată oficial de Consiliu la 22 martie 2021 și care urmărește să asigure că statele membre fac schimb automat de informații despre veniturile generate de vânzători pe platformele digitale, indiferent dacă platforma se află sau nu în UE. Această directivă include și obligația intermediarilor, cum ar fi consultanții, avocații sau instituțiile financiare, de a raporta anumite acorduri fiscale autorităților fiscale locale, care ar trebui apoi să facă schimb automat de informații colectate în întreaga UE;
- la 15 iulie 2020, Comisia a adoptat un pachet fiscal pentru o impozitare echitabilă și simplă, constând în trei inițiative separate, dar complementare: (1) un [plan de acțiune](#) privind o fiscalitate echitabilă și simplificată în sprijinul strategiei de redresare: [un set de 25 de inițiative](#) pe care Comisia trebuia să le adopte și să le pună în aplicare până la sfârșitul anului 2023, cu scopul de a face impozitarea mai echitabilă, mai simplă și mai bine adaptată la tehnologiile moderne; (2) o revizuire a DAC 7 și (3) o [comunicare](#) privind buna guvernare fiscală în UE și în afara acesteia.
- Combaterea spălării banilor (CSB) ocupă, de asemenea, un loc important pe agenda Comisiei. În 2018 și [2021](#), Comisia a publicat mai multe propuneri legislative pe această temă. La 1 ianuarie 2018, au intrat în vigoare noi norme care obligă statele membre să acorde autorităților fiscale acces direct la datele colectate în temeiul legislației privind combaterea spălării banilor, în special cu privire la beneficiarii reali ai societăților, ai trusturilor și ai altor entități, precum și la evidențele întreprinderilor referitoare la măsurile de precauție privind clientela. Directivele privind combaterea spălării banilor (DCSB) – DCSB4 și DCSB5 – urmăresc să împiedice utilizarea sistemului financiar european pentru spălarea banilor și finanțarea terorismului.
- S-a elaborat o nouă [propunere](#) privind prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor sau finanțării terorismului, iar reprezentanții Consiliului și ai Parlamentului European au ajuns la un acord în februarie 2024.
- A fost prezentată o [propunere](#) de instituire a unei viitoare autorități europene pentru combaterea spălării banilor și a finanțării terorismului. Reprezentanții Consiliului și ai Parlamentului European au ajuns la un acord, inclusiv la o decizie privind [sediul autorității](#), în februarie 2024.
- A fost prezentată o [propunere](#) privind informațiile care însoțesc transferurile de fonduri și de anumite criptoactive. Parlamentul și Consiliul au [adoptat](#) propunerea la 31 mai 2023.

ROLUL PARLAMENTULUI EUROPEAN

Parlamentul European stabilește agenda politicii fiscale a UE și oferă o platformă de discuții privind impozitarea internațională. Mai precis, crearea Subcomisiei pentru chestiuni fiscale (FISC) în septembrie 2020 a reprezentat un pas important pentru a consolida și mai mult rolul Parlamentului European în dezbaterile fiscale internaționale. Subcomisia colaborează periodic cu parlamentele naționale, cu mediul academic, cu administrațiile fiscale și cu societatea civilă sub forma unor audieri publice, schimburi de opinii, misiuni în statele membre și în țări terțe și a [simpozionului fiscal al UE din 2023](#).

FISC a fost înființată pentru a continua lupta împotriva evitării obligațiilor fiscale, a consolida transparența financiară și a facilita buna funcționare a pieței unice. În plus, având în vedere provocarea reprezentată de promovarea unei redresări economice sustenabile în conformitate cu Pactul verde european, comisia are sarcina de a contribui la elaborarea unei politici fiscale a UE mai simple, mai eficiente și mai sustenabile.

Înainte de înființarea Comisiei permanente FISC, Parlamentul și-a exprimat tot mai mult opinia privind chestiunile fiscale prin intermediul comisiilor sale temporare. În 2015, Parlamentul a creat Comisia specială pentru Deciziile fiscale și alte măsuri similare sau cu efecte similare ([TAXE](#)) în contextul dezvăuirilor LuxLeaks. Comisia specială a atras atenția asupra unui paradox vizibil, și anume faptul că concurența liberă în materie fiscală și absența cooperării între statele membre au dus la o deconectare între locul în care se creează valoarea și cel în care profiturile sunt impozitate, ceea ce a condus la erodarea bazei de impozitare pentru impozitul pe profit și la pierderi de venituri în mai multe țări. Prin urmare, Comisia specială TAXE a solicitat ca deciziile fiscale să fie partajate sistematic între administrațiile fiscale. De asemenea, comisia a pledat pentru orientări în scopul de a defini norme adecvate privind prețurile de transfer și de a clarifica conceptul de „substanță economică”.

În contextul dezvăuirilor din [Panama Papers](#) (și anterior [LuxLeaks](#)), care au scos la iveală necesitatea unei mai bune cooperări și a unei mai mari transparențe la nivel mondial, activitățile Comisiei TAXE au constituit baza pentru activitatea Comisiei [TAXE 2](#). Aceasta s-a concentrat pe regimurile și practicile dăunătoare de impozitare a societăților. În special, ea a solicitat aplicarea de contramăsuri în cazul tranzacțiilor cu jurisdicțiile necooperante în scopuri fiscale.

Comisia de anchetă pentru examinarea pretensei încălcări a normelor de drept sau a administrării defectuoase în aplicarea dreptului Uniunii în legătură cu spălarea de bani, evitarea sarcinilor fiscale și evaziunea fiscală ([Comisia PANA](#)) s-a bazat pe activitatea comisiilor TAXE și TAXE 2 și pe Rezoluția Parlamentului din decembrie 2015 [privind favorizarea transparenței, a coordonării și a convergenței în politicile de impozitare a societăților](#), care a identificat provocări în materie de reglementare și monitorizare fiscală.

În fine, Comisia specială privind infracțiunile financiare, evaziunea fiscală și evitarea obligațiilor fiscale ([TAX3](#)) a fost înființată pentru a continua activitatea Comisiilor

TAXE, TAXE 2 și PANA și a investiga chestiunile legate de impozitarea economiei digitale, politicile naționale de acordare a cetățeniei și fraudă în domeniul TVA.

Parlamentul European a aprobat, în mare, liniile generale ale programelor Comisiei în domeniul fiscal, una dintre prioritățile politice ale fostei și actualei legislaturi fiind combaterea fraudei, a evaziunii fiscale și a spălării banilor. Multe dintre pozițiile Parlamentului privind politica fiscală au fost adoptate în legislația UE și în legislația națională.

Pentru mai multe informații pe această temă, vă rugăm să consultați site-ul [Subcomisiei FISC](#).

Jost Angerer
05/2024